

Aan: Provincie Gelderland
Datum: 28 maart 2022

Betreft: Zienswijze Ontwerp Recreatiezoningsplan Veluwe
Bijlage: -

Geachte mevrouw, heer,

De vogelwerkgroep beperkt zich in deze zienswijze tot het aandeel zuidoost Veluwe welke ligt binnen het werkgebied van de vogelwerkgroep. Het betreft terrein gelegen in gemeente Apeldoorn, Ede, Renkum, Arnhem, Rozendaal, Rheden en Brummen (een digitale kaart van het gebied kan worden opgevraagd bij ondergetekende).

Het Ontwerp Recreatiezoningsplan is ambitieus en een stap in de goede richting. De Veluwe is veranderd in een pretpark met intensieve recreatie van ongekeerde diversiteit. De recreatiedruk is een bedreiging voor natuurwaarden. Zonering is dringend nodig. Terreineigenaren hebben een grote verantwoordelijkheid immers zij hebben een grote rol gespeeld bij het bevorderen van recreatie op de Veluwe – nu is het zaak om dat te temperen in de kwetsbare gebieden. Wij kunnen ons vinden in de voorstellen van de natuurorganisaties. De bijdrage van enkele gemeenten gaat ons echter niet ver genoeg.

Voorts zijn wij van mening dat, in het algemeen, de zonering niet overtuigend genoeg aansluit op het bereiken van de streefaantallen voor de zeven Natura 2000 doelsoort vogels in ons werkgebied. Met name de soorten van open terrein: Draaihals, Boomleeuwerik, Tapuit (en Duinpieper). In het ontwerpplan staat dat op 35% van de oppervlakte open terrein (gehele Veluwe) het thans drukker blijkt dan gewenst. Wij kijken dan ook halsreikend uit naar de aanstaande rapportage van SOVON over de te verwachten ecologische effecten van recreatiezonering. Verder worden voorstellen en aanbevelingen van de vogelwerkgroep uiteengezet.

Algemene voorstellen vogelwerkgroep ten aanzien van recreatiezonering:

1. Een betere bebording is ons inziens noodzakelijk met duidelijke regels wat wel en niet mag. Nu ontbreken borden of zijn deze dermate klein dat ze onvoldoende aandacht trekken van bezoekers waardoor regels worden overtreden. Met name te pas en onpas loslopende honden is een onwenselijke overtreding welke veelvuldig voorkomt. Borden met informatie over natuur vinden wij een goed plan. Het kan mensen informeren en bewuster maken.
2. Betere zonering van MTB gebruik en nadrukkelijk uitsluiten van ongecontroleerd "gravelbiking". Nu fietsen (groepen) MTB gebruikers op allerhande paden en geitenpaadjes. Het leidt tot verstoring van wild en erosie. De voorkeur gaat uit naar MTB gebruik op bestaande officiële routes.
3. Betere handhaving. De vogelwerkgroep kijkt met grote belangstelling uit naar het nieuwe Handhavingsplan Veluwe. Thans is het loslaten van de hond een algemeen gebruik geworden in natuurgebieden. Er zal meer handhaving nodig zijn om het

- gedrag van honden bezitters te corrigeren. Artikel 461 van het Wetboek van Strafrecht is anders een papieren tijger.
4. De vogelwerkgroep is voorstander van het verplaatsen van honden losloopgebieden naar locaties buiten de Veluwe.

Reactie op voorstellen per gemeente:

Apeldoorn:

De vogelwerkgroep kan zich verenigen met de voorstellen in het ontwerpplan.

Ede:

Ik trof geen maatregelen aan voor haar terrein in ons werkgebied.

Renkum:

De vogelwerkgroep sluit zich aan bij de voorstellen in het ontwerpplan.

Arnhem:

De Arnhemse heide (C) is in gebruik door Defensie maar is ook toegankelijk voor wandelaars. In het verleden kwam de Draaihals hier voor langs bosranden met veel berken. Het terrein is zelfs 'meest geschikt' volgens de Factsheet Draaihals van Sovon. Wij vinden het wenselijk dat nadere studie wordt gedaan om maatregelen, in samenwerking met Defensie, te treffen die de zonering verbetert in de meest geschikte habitat voor de Draaihals. Denk aan maatregelen ter voorkoming van verstoring in het broedseizoen.

Rozendaal:

De input van Rozendaal is een teleurstelling. Het is ons inziens zeer wenselijk dat gemeente Rozendaal maatregelen treft om het Rozendaalse Bos (B) te zoneren. Thans ontbreekt zonering en handhaving in het geheel.

Het Rozendaalse Bos is waardevol bos en broedgebied voor Zwarte specht en Wespandief. Het is ons inziens daarom zeer wenselijk dat de gemeente zonering en handhaving gaat instellen.

Met name langs de randen dichtbij Velp en Rozendaal is recreatie intensief, niet matig intensief conform zone B. Hier is het bos vergeven van brede paden. Er zijn echter talloze geitenpaadjes gemaakt door bezoekers zelf afgelopen jaren. Het is mijn persoonlijke waarneming dat wandelaars en in toenemende mate MTB fietsers de geitenpaadjes gebruiken en ook nieuwe maken. Op die paadjes zijn overal sporen van schoenen en MTB banden te zien (persoonlijke waarneming).

Rozendaal dient ons inziens de fijnmazige geitenpaadjes af te sluiten ten behoeve van de doelsoorten van Natura 2000 en conform zone B. Voorts ook in het kader van de Wet Natuurbescherming. Wandelen en MTB gebruik kan beter worden beperkt tot de aanwezige brede paden (breder dan een auto). Onze voorkeur is het beperken van MTB gebruik tot officiële bestaande routes.

Voorts zijn de parkeerterreinen op het Rozendaalse Veld niet gezoneerd met parkeervakken. Wild parkeren is het gevolg. Het is ons inziens zeer wenselijk dat gemeente Rozendaal de parkeerplaatsen gaat structureren en maatregelen neemt om wild parkeren te voorkomen.

Rheden:

Ook de bijdrage van Rheden is een teleurstelling.

Het voorliggende ontwerp Masterplan Veluwezoom (samen met Rozendaal) biedt helaas geen mogelijkheden voor verbetering van recreatiezonering en is een gemiste kans. Het ontwerp is slechts een middel om te voorkomen dat 'rondjes Posbank' gereden kunnen worden op de drukste dagen van het jaar. Er kan een waterbed effect optreden met het Rozendaalse Veld (jaarrond bereikbaar voor auto's).

Rheden erkent dat het Rozendaalse Veld (valt onder beheer van de Geërfden van Velp) een waardevol maar kwetsbaar natuurgebied is en dat het niet wenselijk is dat zich hier

een honden losloopgebied bevindt. Niettemin heeft de raad en Geërfden van Velp het besluit genomen om het terrein als losloopgebied te handhaven. Beide partijen beamen het beschermen van kwetsbare natuur maar zijn gezwicht voor de hondenlobby die sterk vertegenwoordigd is. Een studie naar alternatieven acht men wenselijk maar is niet verplicht. Wij bepleiten een onderzoek naar verplaatsing buiten de Veluwe. Wij wijzen er op dat recent wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat honden uitwerpselen bijzonder schadelijk zijn voor de natuur. Een 'kakveld' past niet in Natura 2000 terrein.

Het gevolg van het beleid van beide gemeentes is dat er geen relevante mogelijkheden zijn voor verbetering van de recreatiezonering. Dit is wrang omdat het Rozendaalse Veld en Zand geschikt habitat is voor de doelsoorten Tapuit, Boomleeuwerik en Draaihals. Er zijn waarnemingen van Draaihals in het terrein en jaarlijks wordt de Tapuit waargenomen op het Rozendaalse Veld en Zand in de trektijd. Dit zijn zeer storingsgevoelige soorten tijdens het broedseizoen. Op de Factsheets doelsoorten van Sovon blijkt bovendien dat er maar weinig terrein geschikt is voor deze doelsoorten op de zuidoost Veluwe (gebied ten oosten van de A50), een gebied dat grofweg 10% van de Veluwe uitmaakt.

Brummen:

Ik trof geen maatregelen aan voor haar terrein op de zuidoost Veluwe.

Reactie op voorstellen van de andere terreineigenaren:

GLK: wij ondersteunen de voorstellen van harte.

Landgoed Twickel: wij ondersteunen de voorstellen van harte.

NatMon: wij ondersteunen de maatregelen van harte. Aanvullend stellen wij voor een extensievere zonering van de zanderige delen aan de noordkant van het Herikhuizerveld (vlakbij de Beekhuizense weg). NatMon is voornemens alle parkeerterreinen langs de Beekhuizenseweg op te heffen. Wij stellen voor een kleine zone D te maken (ipv. B) net ten zuiden (waar het bos flink is uitgedund) van de Beekhuizense weg en dat deel af te sluiten in het broedseizoen ten behoeve van de Boomleeuwerik en Draaihals.

Ook adviseren wij dat NatMon al haar (betaal)parkeerterreinen in NatParkVeluwezoom afsluit tussen zonsondergang en zonsopgang. Het park is dan immers gesloten voor bezoekers.

Verder adviseren wij dat NatMon de zonering van paden aanpast in delen van het Deelerwoud die ons bekend zijn (en ook bij NatMon) als bolwerkjes van Draaihals en Boomleeuwerik. De recreatiedruk (wandelaars) is daar in het broedseizoen te intensief. Paden lopen dwars door het habitat van beide.

Namens de Vogelwerkgroep Arnhem,

Met vriendelijke groeten,

Ruud Reddingius
Adviseur vogelbescherming